Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя” № 5, София 1000 www.mh.government.bg

Б А Л Н Е О Л О Г И Ч Н А О Ц Е Н К А

№ 28

13.10.2026 г.

X 13.10.2026

Signed by: VANYA PETROVA IVANOVA

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

сондаж № 3

находище на минерална вода „Джебел“, община Джебел, област Кърджали има следните:

<u>А. Геоложки и хидроложки характеристики:</u>

<u>Местоположение</u>

Сондаж № 3, находище на минерална вода „Джебел“ се намира на 1440 м северно от гр. Джебел.

<u>Формираща среда на минералната вода</u>

Формираща среда на минералната вода от сондаж № 3 на находище „Джебел“ са мраморите на Въчанската пъстра свита (včPεD).

<u>Подхранване на находището</u>

Зоната на естественото подхранване на находището съвпада с разкритията на мраморите, западно от сондаж № 3. Посоката на естествения поток на подземните води е основно на изток югоизток.

<u>Колектор на минералната вода</u>

Минералните води са от пукнатинно-карстов тип и са привързани към протерозойските мрамори, имащи широко разпространение в региона.

<u>Експлоатационни водоизточници на минерална вода в находището</u>

Водовземно съоръжение в находище „Джебел“ е сондаж № 3.

Сондаж № 3 се намира на кота терен 325,61 м, прокаран е през 1977 г., и е с дълбочина 542,00м.

Конструкцията на сондажа е следната:

- от 0,00 до 28,60 м - обсадено със стоманена тръба ø 146 мм, задтръбно циментирана;

- от 0,00 до 313,00 м - обсадено със стоманена тръба ø 127 мм, задтръбно циментирана;
- от 0,00 до 476,00 м - обсадено със стоманена тръба ø 108 мм;
- от 476,00 до 512,00 м - сондирано с ø 108 мм, открит ствол;
- от 512,00 до 542,00 м - сондирано с ø 91 мм, открит ствол.

Преминатият от сондажа геоложки разрез е следния:

- от 0,00 до 21,40 м - туфи, бели до сивозеленикави, Pg_3 (палеоген);
- от 21,40 до 42,80 м - варовици, на места брекчирани с прослойки от глини, Pg_3 (палеоген);
- от 42,80 до 43,80 м - глини сиви, Pg_3 (палеоген);
- от 43,80 до 286,50 м - брекчоконгломерати с песъчлива спойка, късовете са от мрамори, гнайси, амфиболити с песъчлива спойка, Pg_3 (палеоген);
- от 286,50 до 315,00 м - нечисти мрамори с прослойки от силно напукани биотитови гнайси, Pt (протерозой);
- от 315,00 до 447,20 м - биотитови шисти с прослойки от мрамори, Pt (протерозой);
- от 447,20 до 505,00 м - биотитови гнайси, дребнозърнести, напукани, окварцени с хематит по пукнатините, Pt (протерозой);
- от 505,00 до 525,00 м - мрамори бели, до сиви, дребнозърнести, окварцени, Pt (протерозой);
- от 525,00 до 527,40 м - амфибол - биотитови гнайси, Pt (протерозой);
- от 527,40 до 527,70 м - пегматити, Pt (протерозой);
- от 527,70 до 542,00 м - амфиболити, дребнозърнести, с впръслеци от пирит и халкопирит, Pt (протерозой).

<u>Експлоатационни ресурси</u>

Със Заповед № РД-272/17.04.2025 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени експлоатационни ресурси на находище на минерална вода „Джебел“, гр. Джебел, община Джебел, област Кърджали, както следва:

Воден блок	Експлоатационни ресурси от минерална вода			Температура	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	$Q_{ЕР-1}$ (л/сек)	$Q_{ЕР-2}$ (л/сек)	$Q_{ЕР-3}$ (л/сек)	T (ºC)	Q (л/сек)	ΔT (ºC)	$G^{Т}_{екс}$ (kJ/s)
Находище на минерална вода „Джебел“, гр. Джебел, община Джебел, област Кърджали – изключителна държавна собственост	**3,36**	**5,04**	-	**32,7**	**8,40**	**17,7**	**622,97**
	8,40						

и технически възможен дебит:

Водовземно съоръжение	Технически възможен дебит на водовземното съоръжение	Кота СВН	Допустимо понижение $S_{доп}$	Допустима дълбочина на водното ниво	Допустима кота на динамичното водно ниво	Температура
	Q (л|сек)	м	м	м	м	T (ºC)
Сондаж №3	8,40	342,00	18,00	-	Са«оизлив до кота 324,00	32,7

<u>Каптиране</u>

Сондаж № 3 е каптиран за експлоатация с надземна кръгла бетонова шахта с диаметър 2,90 м и височина 2,20 м. Каптажната шахта е затворена с метална врата с размери 0,70 х 1,60 м. За проветряване и за осветление са оставени малки отвори с диаметър ø 80 мм.

<u>Санитарно-охранителна зона</u>

Със Заповед № РД-770/11.10.2012 г. на министъра на околната среда и водите е определена санитарно-охранителната зона на находище „Джебел”, гр. Джебел, община Джебел, област Кърджали - сондаж № 3.

Б. Състав:

1. Аниони	**mg/l**	**eq%**
F^-	0,52	0,415
Cl^-	10,64	4,548
SO_4^{2-}	27,36	8,632
CO_3^{2-}	< 6	0,000
HCO_3^-	347,80	86,405
$HSiO_3^-$	-	-
NO_2^-	< 0,02	0,000
NO_3^-	< 1	0,000
Сума:	**386,32**	**~100,00**

2. Катиони	**mg/l**	**eq%**
NH_4^+	< 0,05	0,000
Ca^{2+}	87,17	58,911
Mg^{2+}	15,81	17,623
Na^+	21,71	12,789
K^+	30,80	10,669
Fe-общо	0,03	0,007
Li^+	< 0,05	0,000
Mn^{2+}	< 0,02	0,000
Сума:	**155,52**	**~100,00**

H_2SiO_3	26,17	mg/l
Обща минерализация	568	mg/l
Въглероден диоксид	18,7	mg/l
Сероводород	0,34	mg/l
Дебит		8,40 l/s
Температура		33,6°C
Сух остатък при 180°C	334	mg/l
Сух остатък при 260°C	318	mg/l
Електропроводимост	581	µS/cm
pH	7,32	

Външен вид: Водата е бистра, безцветна, без утайка и без мирис.

3. Микроелементи	**(mg/l)**		
Алуминий	0,172	Никел	< 0,005
Арсен	< 0,010	Олово	< 0,010
Антимон	< 0,005	Селен	< 0,010
Бор	0,313	Хром	< 0,005
Барий	0,194	Цинк	0,058
Сребро	< 0,050	Живак	< 0,001
Кадмий	< 0,003	Цианиди	< 0,010
Мед	< 0,050		

Данните са съгласно Протокол от изпитване № 33 от 03.04.2026 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР" ЕАД, гр. София и Протокол от изпитване № ЛИП 092-011 от 04.03.2026 г. на Трансграничен изследователски център „Околна среда и здраве" при РЗИ Кърджали.

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	0,160±0,027 Bq/l	Радон-222	4,54±1,76 Bq/l
Обща β- активност	0,340±0,035 Bq/l	Естествен уран	0,0075±0,0017 mg/l
Радий-226	0,123±0,039 Bq/l	Обща индикативна доза	< 0,1 mSv/year

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологичните показатели на вода № W 043a и № W 043b от 13.05.2026 г. на Орган за контрол от вид А при НЦРРЗ.

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 22°C за 72 ч.	< 1 КОЕ/см^3	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см^3
		Ешерихия коли	0/250 см^3
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 37° за 24 ч.	< 1 КОЕ/см^3	Сулфитредуциращи клостридии	0/50 см^3
Колиформи	0/250 см^3	Псевдомонас аеругиноза	0/250 см^3

Данните са съгласно Протокол от изпитване № ЛИП 092 от 04.03.2026 г. на Трансграничен изследователски център „Околна среда и здраве" при РЗИ Кърджали.

Заключение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № 3 от находище на минерална вода „Джебел“, гр. Джебел, община Джебел, област Кърджали е 568 mg/l. Характеризира се като хипотермална, минерализирана, хидрокарбонатна-калциева вода, без санитарно-химични микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на изследваните микрокомпоненти и стойностите на радиологичните показатели са в границите на нормите за минерални води. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987 г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

В. Свойства:

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от нейната минерализация и наличието на хидрокарбонатни и калциеви йони. Питейното балнеолечение с този вид води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Те намаляват лекостепенно хиперацидитета на стомашния сок, ако се приемат 60-90 минути преди хранене, стимулират кинетиката на жлъчните пътища и имат противовъзпалително действие върху секреторната функция на черния дроб. Доказано е също, че хидрокарбонатната вода предизвиква така наречената разреждаща секреция в стомашно-чревният тракт, което обуславя едно от най-популярните им въздействия в балнеологията - предизвикват перисталтичен ефект от преразтягане на червата, който води до очистителен ефект. Тези води стимулират кинетиката на жлъчните пътища, имат противовъзпалително действие и влияят върху секреторната функция на черният дроб и жлъчният мехур, като предизвикват холеретично и по-малко холагонно действие. Хидрокарбонатния йон има способността да свързва киселите валенции, играе основна роля в поддържане на алкално-киселинното равновесие на организма алкалния резерв. Калциевият йон има подчертано антивъзпалително и диуретично действие.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика *(след съответното темпериране)* оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни (хронични гастрити, гастродуоденити с намалена стомашна секреция, язвена болест, ентероколити свързани с намалена моторика на чревния тракт и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчни пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, хронични цистити, уратна и оксалатна литиаза, състояния след литотрипсия); метаболитни (подагра, затлъстяване, захарен диабет и др.); кожни (от възпалително и алергично естество.).

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика *(след съответно темпериране)* оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: дегенеративни и възпалителни заболявания в ремисия (артроартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); заболявания на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулопатии и др.); след оперативни интервенции на опорно-двигателния апарат (за кинезитерапия при посттравматични и постоперативни състояния); кожни заболявания (хронични дерматити, псориазис); кожни заболявания (хронични дерматити, псориазис).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; онкологични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в остър стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; ХИБС - с ритъмни нарушения, епилепсия.

Минералната вода може да бъде използвана за хигиенни и спортно-рекреативни цели след съответно темпериране до 28°C.

В случаите, когато минералната вода от сондаж № 3 от находище на минерална вода „Джебел“, гр. Джебел, община Джебел, област Кърджали се ползва за цели различни от посочените в балнеологичната оценка или когато водата се ползва по начин, който променя минералния състав посочен в балнеологичната оценка, следва да бъде получено одобрение от Министерство на здравеопазването за всяка конкретна цел и начин на нейното приложение.

13.10.2026 г.

X Николай Вълов

МИНИСТЪР: Signed by: Nikolay Valov Trifonov
Д-Р НИКОЛАЙ ВЪЛОВ
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР
(Съгласно Заповед № РД-01-551 от 28.08.2026 г.)